



EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 16.4.2012
COM(2012) 174 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Vmesna ocena evropskega meroslovnega raziskovalnega programa – EMRP

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Vmesna ocena evropskega meroslovnega raziskovalnega programa – EMRP

1. OKVIR IN PREGLED EMRP

Z odločbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 se je EU strinjala, da sodeluje v skupnem evropskem meroslovnem raziskovalnem programu – EMRP¹, s prispevkom v višini do 200 milijonov EUR za obdobje 2009-2017, ki je enak prispevkom 22 sodelujočih držav². Zgoraj navedena odločba (v nadaljnjem besedilu „odločba o EMRP“) temelji na členu 185 Pogodbe o delovanju Evropske unije (prejšnji člen 169 Pogodbe ES), ki pri izvajanju večletnega okvirnega programa omogoča usklajevanje nacionalnih raziskovalnih programov prek postopka prostovoljnega povezovanja med sodelujočimi državami ter zajema znanstveno, upravno in finančno povezovanje. Skupno izvajanje nacionalnih raziskovalnih programov zahteva ustanovitve ali obstoj posebne namenske izvedbene strukture. Sodelujoče države so se dogovorile, da kot posebno izvedbeno strukturo za izvajanje EMRP predlagajo EURAMET e.V.³. Posebna izvedbena struktura bi morala biti prejemnica finančnega prispevka Unije in zagotavljati učinkovito izvajanje EMRP.

Glavna dejavnost EMRP vključuje financiranje nadnacionalnih projektov, pri katerih sodeluje več partnerjev in ki obravnavajo raziskave, tehnološki razvoj, usposabljanje in dejavnosti razširjanja (projekti EMRP). Ob upoštevanju koncentriranih zmogljivosti v meroslovju bodo glavni del projektov EMRP izvajali nacionalni meroslovni inštituti in imenovani inštituti iz sodelujočih držav (predvsem specialistični inštituti, pristojni za nekatere nacionalne etalone in z njimi povezane storitve, ki niso zajete v dejavnostih nacionalnih meroslovnih inštitutov). Za povečanje in diverzificiranje zmogljivosti v meroslovju se v okviru EMRP financira tudi več shem donacij za raziskovalce, ki dopolnjujejo projekte EMRP.

V odločbi o EMRP Parlament in Svet opozarjata, da je meroslovje meddisciplinarno znanstveno področje, ki je pomemben sestavni del sodobne družbe znanja. Zanesljivi in primerljivi merilni standardi ter ustrezne potrjene merilne in preskusne metode podpirajo postopke znanstvenega napredka in tehnoloških inovacij ter imajo zato velik vpliv na gospodarstvo in kakovost življenja v Evropi.

V svojem sporočilu o vodilni pobudi Unija inovacij⁴, sprejeti v okviru strategije EU za rast „Evropa 2020“⁵ je Komisija poudarila pomen pametne, trajnostne in vključujoče rasti za svoje

¹ ODLOČBA ŠT. 912/2009/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 16. septembra 2009 o udeležbi Skupnosti pri evropskem meroslovnem raziskovalnem in razvojnem programu, ki ga izvaja več držav članic (UL L 257, 30.9.2009, str. 12).

² Avstrija, Belgija, Češka republika, Danska, Estonija, Finska, Francija, Italija, Madžarska, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo ter Norveška, Švica in Turčija

³ Neprofitno združenje po nemškem pravu

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 6. oktobra 2010 „Vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020 Unija inovacij“, COM(2010) 546 final.

⁵ Sporočilo Komisije z dne 3. marca 2010 „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“, COM(2010) 2020 final.

državljanke s cilji in ukrepi na ravni EU in na nacionalnih ravneh. Za strategijo EU so osrednjega pomena vsa prizadevanja, da bi Evropsko unijo spremenili v Unijo inovacij.

Koncept partnerstva na področju evropskih raziskav in inovacij, da se združijo sile, dosežejo prodorne rešitve in obravnavajo družbeni izzivi, je Komisija pred kratkim poudarila v svojem sporočilu⁶ Svetu in Evropskemu parlamentu. Svet je v svojih sklepih⁷ potrdil, da lahko partnerstvo omogoči optimalno uporabo virov in tako prispeva k razvoju polnega izkoriščanja intelektualnega kapitala Evrope ter prispeva k povezovanju Evropskega raziskovalnega prostora (ERP) in zmanjšanju nepotrebnega podvajanja. Partnerstvo združuje evropske in nacionalne akterje za doseganje kritične mase, skupnih vizij in strateških načrtov za uporabo prilagodljivosti, obsega in področja delovanja. Na enak način je EMRP leta 2009 vzpostavil močno partnerstvo med 22 sodelujočimi državami.

Odločba o EMRP zahteva vmesno oceno EMRP, ki jo opravi Komisija ob pomoči neodvisnih strokovnjakov tri leta po začetku EMRP. Ta ocena zajema napredek pri doseganju zastavljenih ciljev ter priporočila v zvezi z EMRP o najprimernejših načinih za dodatno krepitev povezovanja ter kakovost in učinkovitost izvajanja, vključno z znanstvenim, upravljavskim in finančnim povezovanjem, ter vprašanje, ali je višina finančnih prispevkov sodelujočih držav primerna glede na potencialno povpraševanje njihovih različnih nacionalnih raziskovalnih skupnosti.

Komisija sporoči ugotovitve te ocene Evropskemu parlamentu in Svetu skupaj s svojimi pripombami.

Strokovni odbor je Komisijo pri tej oceni podprl s svojimi ugotovitvami in izdal vmesno poročilo o oceni (v nadaljnjem besedilu „poročilo“), ki vsebuje temeljito analizo EMRP na področju napredka pri doseganju začetnih ciljev in tudi priporočila o najprimernejših načinih za dodatno krepitev povezovanja ter kakovost in učinkovitost te pobude.

To poročilo zagotavlja Komisiji mnenja o glavnih priporočilih, ki so jih navedli strokovnjaki v svojem poročilu⁸.

2. VMESNA OCENA NEODVISNE SKUPINE STROKOVNJAKOV: UGOTOVITVE KOMISIJE

Poročilo skupine zajema vse ustrezne vidike, ki jih zahteva odločba o EMRP, ter vsebuje veliko število dejstev, pripomb in priporočil. Komisija meni, da je celotno poročilo sestavni del postopka vmesne ocene. Zato Komisija v naslednjih pododstavkih tega poglavja poudarja najustreznejše ugotovitve/priporočila v zvezi z EMRP oziroma izraža svoje mnenje.

2.1 Kakovost in učinkovitost izvajanja

Pri prenosu izvajanja EMRP na imenovano izvedbeno strukturo (DIS) je Komisija upoštevala določbo člena 185 Pogodbe o delovanju Evropske unije in pravila, ki se uporabljajo za posredno centralizirano upravljanje v skladu s finančno uredbo. Za imenovano izvedbeno strukturo je bil izbran EURAMET e.V., njegova struktura upravljanja pa se je izkazala za učinkovito in zelo kakovostno pri izvajanju EMRP. Ob upoštevanju operativne moči EMRP in tudi njegove znanstvene vsebine je strokovni odbor ugotovil, da bi večja prepoznavnost

⁶ COM(2011) 572 final. Partnerstvo na področju raziskav in inovacij

⁷ SVET EVROPSKE UNIJE Bruselj, 8. decembra 2011, 18349/11 RECH

⁸ http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm

EMRP zunaj meroslovne skupnosti koristila širši skupnosti zainteresiranih strani in družbi nasploh.

Komisija pozdravlja dejavno sodelovanje in strokovno upravljanje EURAMET e.V. in odbora EMRP pri izvajanju EMRP v prvih treh letih od leta 2009 ter spodbuja vse ustrezne organe, ki so povezani z izvajanjem EMRP, k nenehnemu izboljševanju kakovosti izvajanja in prepoznavnosti programa.

Komisija se strinja s priporočilom strokovnega odbora glede določitve ključnega kazalnika uspešnosti (KPI) za čas sklepanja pogodb in določanja ciljev za izboljšanje, da bi se vsi projekti začeli izvajati čim prej po njihovi izbiri.

2.2 Finančni prispevki sodelujočih držav

- (1) Odločba o EMRP določa, da je prispevek Unije odvisen od formalne obveze vsake sodelujoče države, da bo prispevala svoj delež k financiranju EMRP, ter dejanskega plačevanja finančnih prispevkov upravičencem. Skupna nacionalna obveznost vseh 22 sodelujočih držav je bila določena v višini vsaj 200 milijonov EUR in obsega 10-odstotni prispevek v gotovini, ki je namenjen predvsem za kritje vseh tekočih stroškov (največ 16 milijonov EUR) upravljanja EMRP, ostanek pa za sheme donacij. Poleg tega je EURAMET predložil dokaze o ustreznih finančnih jamstvih sodelujočih držav Komisiji v skladu s členom 8 Odločbe. Zneski, za katere jamčijo sodelujoče države, so izračunani na podlagi predhodno določenega stalnega ključa dodelitve sredstev za posamezno sodelujočo državo. Jamstva so bila zagotovljena z jamstvenimi izjavami ali izjavami o obveznostih sodelujočih držav ali njihovih nacionalnih meroslovnih inštitutov do Komisije.
- (2) Doslej so bili vsi prispevki sodelujočih držav pravočasno poravnani v skladu s postopki, določenimi za izvajanje EMRP. Nacionalni prispevki za izbrane projekte so bili poravnani popolnoma v skladu z vsemi dogovorjenimi postopki.

Komisija priznava, da so sodelujoče države izpolnile svoje začetne obveznosti iz odločbe o EMRP, in se strinja s strokovnim odborom, da je EMRP dosegel visoko stopnjo finančne povezanosti z modelom financiranja.

2.3 Vključevanje nacionalnih meroslovnih raziskovalnih programov

Pobuda EMRP je namenjena uskladitvi in vključevanju ustreznih nacionalnih meroslovnih raziskovalnih dejavnosti, da se vzpostavi skupni raziskovalni program, ki zajema znanstveno, upravljavsko in finančno povezovanje.

Stopnja znanstvenega povezovanja se lahko obravnava kot pomemben dosežek EMRP in tudi kot pomembna pridobitev za vključene nacionalne meroslovne programe. Pristop „velikega izziva“ spodbuja široko meddisciplinarno sodelovanje med nacionalnimi meroslovnimi raziskovalnimi programi. Čeprav tretje osebe do neke mere sodelujejo v projektih EMRP, pa se zdita njihovo sodelovanje in vpliv na načrtovanje programov včasih omejena in bi se na področjih z izrazitimi multidisciplinarnimi lastnostmi lahko povečala. Četudi se zdi primerno, da je treba EMRP usmerjati predvsem v razvoj in krepitev usposobljenosti in zmogljivosti nacionalnih meroslovnih ali specializiranih posebnih inštitutov, pa strokovni odbor meni, da lahko strokovnjaki tretjih oseb tej specializirani skupnosti zagotovijo dodano vrednost. Poleg tega se lahko sodelovanje širše raziskovalne skupnosti dodatno okrepi na nekaterih področjih, ki presegajo običajne vidike meroslovnih raziskav.

Pri skupnem dogovarjanju o možnih raziskovalnih temah za vsak posamezni razpis za zbiranje predlogov in odločanju o temah, ki bodo izbrane za nadaljnjo obravnavo, je odbor EMRP organ, ki zastopa skupno strateško stališče o prednostnih nalogah za meroslovne raziskave v Evropi. Strokovni odbor je poudaril, da so bile raziskovalne teme EMRP dobro

izbrane, da je EMRP svetovno priznan in se lahko izogne zelo dragemu podvajanju. Ocenjuje se, da je zdaj 50 % nacionalnih naložb usklajenih v okviru področja delovanja in tem EMRP, in je zato jasno, da je bila dosežena precejšnja znanstvena integracija osrednjega nacionalnega financiranja.

Vendar pa obstaja precejšnja razlika glede sredstev, dodeljenih EMRP, med velikimi in malimi vlagatelji, kakor je bilo dogovorjeno v odločbi. Zato se znanstvena usposobljenost ter obstoječa raziskovalna infrastruktura zelo razhajata, kar včasih otežuje popolno znanstveno povezovanje med vsemi 22 sodelujočimi državami. Glavna ovira za majhne in razvijajoče se nacionalne meroslovne inštitute so omejene sposobnosti njihovega strokovnega osebja za sodelovanje v projektih EMRP in omejena finančna sredstva. Po mnenju strokovnega odbora to ustvarja veliko tveganje, da se bo sedanja vrzel v usposobljenosti in zmogljivostih med uveljavljenimi velikimi meroslovnimi inštituti in razvijajočimi se majhnimi meroslovnimi inštituti povečala namesto zmanjšala.

Komisija se strinja s stališčem strokovnega odbora, da se je vrzel v zmogljivostih med sodelujočimi državami v nekaterih primerih verjetno povečala, in z mnenjem, da bi se lahko sistem donacij za raziskovalce učinkoviteje uporabljal za nadaljnje povečevanje možnosti držav z omejenimi meroslovnimi raziskovalnimi zmogljivostmi. Komisija v celoti podpira priporočilo strokovnega odbora za preučitev stopnje prilagodljivosti, ki bi se lahko uporabila za upravljanje donacij za mobilnost, da bi se presegle ovire za premestitve.

V okviru EURAMET e.V. je upravljanje povezano v taki meri, da se je izkazalo za strokovno organiziranost in deluje dobro. Po potrebi so se in se še uvajajo izboljšave, zato se lahko upošteva, da je izvajanje EMRP učinkovito. Sedanja struktura upravljanja velja za učinkovito in celostno.

Vendar je strokovni odbor ugotovil, da je treba preučiti načine za skrajšanje in poenostavitev nepotrebnih birokratskih postopkov. Upravno breme za koordinatorje in udeležence projektov je veliko in izvajanje projektov lahko zamuja zaradi težav, povezanih z pogodbami o donaciji. Model pogodbe o donaciji za raziskovalce je bil leta 2011 izboljšan in od leta 2012 zajema samo bistvene vidike donacije. Kljub tem izboljšavam strokovni odbor poroča, da še vedno obstaja mnenje, da sistem donacij za raziskovalce ne deluje pravilno in ga je treba znova preučiti.

Dodatna skrb, ki jo je izrazilo več članov odbora EMRP in strokovni odbor, je potreba po zadostnem številu usposobljenih koordinatorjev projektov, ki začnejo izvajati projekte čim prej po sprejetju sklepa o izboru. Strokovni odbor je ugotovil, da se zdi, da obstaja splošno pomanjkanje strokovne usposobljenosti za vodenje kompleksnih mednarodnih raziskovalnih projektov.

Komisija se zato strinja s strokovnim odborom, da je treba dodatno uskladiti postopke upravljanja, in spodbuja EURAMET e.V., naj zagotovi usposabljanje za vodenje evropskih raziskovalnih projektov, namenjeno koordinatorjem projektov in potencialnim projektnim partnerjem.

Finančno povezovanje EMRP je na visoki stopnji in strokovni odbor je ugotovil, da bo nadaljnje finančno povezovanje težko doseči zaradi načina enkratnega financiranja nacionalnih inštitutov, ki ustreza nacionalnim obveznostim sodelujočih držav. EMRP uporablja sistem „virtualne skupne blagajne“, kombiniran z ustreznim rezervnim mehanizmom financiranja, ki omogoča financiranje projektov na enak način kot sistem „resnične skupne blagajne“. Upravljanje EMRP in visoka stopnja finančne povezanosti

zagotavljata, da razpoložljiva sredstva za posamezni razpis vedno izpolnjujejo potrebe predlagateljev. Tako se je bil vrstni red s prednostnih seznamov osrednjih in neodvisnih ocenjevanj v celoti in brez izjeme upošteval pri vseh treh razpisih.

2.4 Napredek pri doseganju ciljev

Za analizo napredka pri doseganju ciljev EMRP se je strokovni odbor obrnil na predhodne ocene učinkov⁹, ki so začrtali splošne cilje politik, posebne cilje in operativne cilje EMRP.

Glede splošnih ciljev politike strokovni odbor ugotavlja, da je EMRP dosegel znaten napredek na področju prostega pretoka znanja znotraj ERP. Vzpostavljeno je bilo tesno sodelovanje med glavnimi raziskovalnimi akterji s področja, da se podpreta razvoj znanja in rast za podporo konkurenčnosti Evrope na svetovni ravni. Delna usmeritev na velike izzive, povezane z energijo, okoljem in zdravjem, omogoča bolj meddisciplinarno sodelovanje v meroslovni skupnosti za obravnavo potreb družbe. Strokovni odbor ugotavlja, da EMRP z izvajanjem resničnega „evropskega meroslovnega raziskovalnega prostora“ (MERA) prispeva k realizaciji Evropskega raziskovalnega prostora (ERP).

V zvezi s posebnimi cilji strokovni odbor poudarja strukturni učinek v povezavi s finančnim povezovanjem, ki je potekal že v prvih letih EMRP. Ugotovljen je tudi drugi koristen strukturni učinek, ki se odraža v temeljitem letnem postopku določanja prednostnih nalog za skupne razpise in se zdi, da vpliva na nacionalne prednostne naloge v nekaterih državah. Strukturni učinek in zmanjšanje razdrobljenosti sta očitno večja v tistih državah, ki imajo centraliziran meroslovni sistem. Za oceno teh strukturnih učinkov na industrijo, družbo in uporabo novih tehnologij je prezgodaj, vendar se zdi, da je strokovni odbor prepričan, da se je dosegla stopnja kritične mase, ki brez EMRP ne bi bila možna.

Operativni cilji EMRP zajemajo vprašanja, povezana z velikimi izzivi, krepitvijo zmogljivosti, odprtim dostopom do infrastrukture, izboljšanjem sodelovanja s širšo znanstveno skupnostjo, posodobitvami, mobilnostjo mladih raziskovalcev, boljšim usklajevanjem mednarodnih zadev, podpiranjem predpisov in standardov ter podpiranjem industrije in gospodarske rasti. V skladu z odločbo o EMRP bodo ti operativni cilji predvidoma doseženi na naslednji način:

- a) z združevanjem odličnosti v meroslovnih raziskavah – z ustvarjanjem konkurenčnih skupnih raziskovalnih projektov (v nadaljnjem besedilu „projekti EMRP“) z združevanjem zmogljivosti zadostne kritične mase iz mrež nacionalnih meroslovnih inštitutov in imenovanih inštitutov iz sodelujočih držav za obravnavo velikih meroslovnih izzivov, s katerimi se soočamo na evropski ravni;
- b) z odprtostjo sistema za vrhunske znanstvene dosežke – s povečanjem udeležbe širše evropske raziskovalne skupnosti s pomočjo donacij za raziskovalce;
- c) s krepitvijo zmogljivosti – s krepitvijo usposobljenosti evropske meroslovne raziskovalne skupnosti s pomočjo donacij za mobilnost raziskovalcev, namenjenih tistim državam članicam EURAMET z omejenimi zmogljivostmi za meroslovne raziskave.

Strokovni odbor je z velikim zadovoljstvom poudaril, da je evropska meroslovna skupnost združila odličnost v meroslovnih raziskavah. Po mnenju strokovnega odbora bi bilo treba EURAMET e.V. in odboru EMRP čestitati za spodbujanje znanstvenega usklajevanja. Strokovni odbor spodbuja možne izboljšave v postopku izbire strateških raziskovalnih tem za vsak razpis, ki bi lahko še bolj podpirale odpiranje EMRP vsem potrebam zainteresiranih strani. Takšen pristop lahko bolj podpira uporabo rezultatov na ravni industrije in regulativni ravni ter zahteva širitev obstoječih meroslovnih raziskovalnih zmogljivosti v nacionalnih inštitutih in zunaj njih.

Komisija podpira priporočilo strokovnega odbora in spodbuja EURAMET e. V., naj razišče možnost dodane vrednosti organiziranja delavnic za zainteresirane strani za določanje

⁹ SEC (2008) 2949 Poročilo o oceni učinka

prednosti strateških raziskovalnih tem, zlasti za razpise velikega izziva, pri katerih bi bila zaželeno bolj odprta kultura.

Komisija se strinja tudi s priporočilom strokovnega odbora, da bi nekatere raziskovalne teme imele koristi zaradi povečanja teže meril učinka, povezanega s hitro uporabo rezultatov v Evropi.

V nasprotju z velikim uspehom pri združevanju odličnosti v osrednji meroslovni skupnosti pa je bila odprtost sistema za vrhunske znanstvene dosežke doslej omejena. Strokovni odbor poroča, da velja splošno mnenje, da je EMRP še vedno precej zaprt za širšo evropsko raziskovalno skupnost.

Komisija torej v skladu s priporočili strokovnega odbora spodbuja EURAMET e.V., naj preuči načine za boljšo uporabo sheme donacij pri spodbujanju povezav z najboljšimi centri odličnosti v Evropi.

V nadaljnji analizi strokovni odbor končno ugotavlja, da EMRP nima zelenega učinka v smislu krepitve zmogljivosti v državah, ki imajo omejene sposobnosti ali nimajo sposobnosti v meroslovnih raziskavah. Medtem ko so nekatere države izkoristile program za povečanje zmogljivosti na strateških interesnih področjih, se zdi, da se pomanjkanje zmogljivosti v raziskovalno najbolj intenzivnih državah povečuje.

Prav tako je treba opozoriti, da so mehanizmi v obstoječih EMRP, ki so povezani z odpiranjem sistema vrhunskim znanstvenim dosežkom in krepitvijo zmogljivosti, temeljili zlasti na sistemu donacij znotraj EMRP. Zdi se, da finančne zmogljivosti sistema donacij same po sebi niso glavno ozko grlo. Strokovni odbor opozarja, da je obstoječi EMRP na podlagi odločbe o EMRP oblikovan kot raziskovalni program, ki si s posebnimi operativnimi postopki in finančnimi instrumenti prizadeva za znanstveno odličnost, in da delovanje EMRP ne more poleg tega enostavno podpirati zapletenega vprašanja krepitve zmogljivosti. Strokovni odbor je v zvezi s tem navedel zanimiva in pomembna priporočila za možno dolgoročno prihodnost EMRP.

Komisija se strinja s stališči strokovnega odbora o navedenem napredku pri doseganju ciljev in v celoti podpira priporočilo o uporabi strokovnih spodbujevalcev za spodbujanje boljšega vključevanja držav z omejenimi meroslovnimi raziskovalnimi zmogljivostmi, da bi zapolnile vrzel v primerjavi z razvitejšimi državami.

2.5 Evropska dodana vrednost EMRP

Strokovni odbor je trdno prepričan, da je EMRP odličen vzorec, ki kaže, kaj je mogoče doseči z usklajevanjem osrednjega financiranja nacionalnih raziskovalnih in razvojnih programov. Strokovni odbor je poudaril tri posebne vidike EMRP pri zagotavljanju znatne evropske dodane vrednosti:

- EMRP omogoča kritični masi obravnavo tudi zapletenih, interdisciplinarnih tem, kot so veliki družbeni izzivi, ki jih posamezna država s svojimi zmogljivostmi ne more zagotoviti.
- EMRP združuje precejšnja sredstva in raziskovalne napore 22 držav na področju meroslovja. Strokovni odbor ocenjuje, da se je trenutno prek EMRP koordinira okrog 50 % skupnih sredstev, namenjenih za financiranje meroslovja v Evropi, kar skupaj s prispevkom EU znaša 400 milijonov EUR v enem skupnem programu.
- Strokovni odbor prepozna „zmanjšanje razdrobljenosti“ raziskovalnega dela ter ugotavlja, da se je z dovršenim načrtovanjem in izvajanjem vsakega skupnega razpisa (skupno programiranje) zmanjšalo nepotrebno podvajanje.

Glede na to strokovni odbor spodbuja EURAMET e. V., naj preuči, kako bi lahko evropska industrija hitro uporabila rezultate projektov EMRP, ter predlaga, da se dolgoročno več pozornosti nameni inovacijam in dejavnostim za prenos znanja.

Drugo področje, ki ustvarja evropsko in nacionalno dodano vrednost, je podpora, ki jo EMRP zagotavlja pravni ureditvi na splošno, na primer okoljskim predpisom, kot je evropska okvirna direktiva o vodah. Strokovni odbor opozarja, da sta razvoj in opredelitev meroslovnih vidikov v teh predpisih primera, v katerih bi morala meroslovna raziskovalna skupnost, ki sodeluje v okviru EMRP in EURAMET e.V., imeti vodilno vlogo pri razvoju podpore novim merilnim metodam. Strokovni odbor meni, da to zahteva velik obseg pripravljanih dejavnosti ter zgodnje sodelovanje s pripravljavci politik in regulativnimi organi na nacionalni in evropski ravni. EMRP bo lahko uporabil svoj celotni potencial za podporo politikam Unije le, če bo ta raven sodelovanja dosežena.

Komisija na podlagi priporočila strokovnega odbora spodbuja EURAMET e.V., naj preuči možnosti za pripravljalne delavnice z regulativnimi ministrstvi in agencijami ter ustreznimi generalnimi direktorati Komisije.

Poleg morebitnih pripravljanih dejavnosti na področju regulativnih zadev je strokovni odbor ugotovil, da so meroslovni vidiki, povezani z „novimi tehnologijami“, področje, na katerem lahko meroslovna skupnost podpre razvoj nastajajočih sektorjev, kadar obstaja potreba po razvoju novih ali natančnejših merilnih metod. Zato se zdi, da so „nove tehnologije“ področje, na katerem je potrebnega več sodelovanja s širšo raziskovalno skupnostjo neposredno v projektih EMRP, pa tudi potencialno v okviru usklajevanja z dopolnilnimi projekti in udeleženci Sedmega okvirnega programa (7OP).

Komisija pozdravlja priporočilo strokovnega odbora glede preučitve možne dodane vrednosti ustvarjanja spodbud, ki bi omogočale medsebojno bogatenje med komplementarnimi udeleženci in projekti EMRP in 7OP.

2.6 Prihodnji razvoj EMRP zunaj 7OP ter pridobljene izkušnje za prihodnje skupne programe na splošno

Strokovni odbor meni, da poleg morebitnih zgoraj navedenih izboljšav za izvajanje EMRP obstajajo tudi številne izkušnje za prihodnje skupne programe na splošno. Nekatere od teh izkušenj so splošne, druge so specifične za evropsko meroslovno skupnost – na primer široka uporaba nacionalnega „institucionalnega ali enkratnega“ financiranja.

Komisija brez poseganja v odločitve o prihodnosti EMRP zunaj 7OP pozdravlja pobudo strokovnega odbora o svetovanju glede enajstih možnih vprašanj, ki jih je treba upoštevati za oblikovanje vseh prihodnjih pobud, da bi EURAMET e.V. omogočila doseganje višjih stopenj evropskega povezovanja.

Glede spoznanj za prihodnje skupne programe strokovni odbor meni, da bi lahko bil EMRP v nekaterih primerih model za dejavnosti skupnega načrtovanja programov ali drugih pobud, če bi za izvajanje skupnega programa uporabil člen 185 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Odbor je ugotovil, da vse zainteresirane države članice morda še nimajo primernih izvedbenih programov za vključitev v skupni program ali programi niso dovolj prilagodljivi za vključitev. Upoštevati je treba, da je v večini držav EU na voljo omejen obseg konkurenčnih sredstev za koordiniranje na evropski ravni.

Po mnenju strokovnega odbora je zlasti težko doseči finančno povezanost v okviru pobud iz člena 185, EMRP je nazorni primer, kako lahko „virtualna skupna blagajna“, ki temelji na nadenarnih prispevkih, doseže zelo visoko stopnjo finančnega povezovanja.

Komisija pozdravlja razmišljanja strokovnega odbora o prihodnjih skupnih programih in bo še naprej usklajevala dejavnosti med različnimi izvajanji pobud iz člena 185, da izkoristi

pridobljene izkušnje za prihodnost in zagotovi podporo potencialnim javno-javnim partnerstvom v okviru programa Obzorje 2020.

3. SKLEP

Operativno delovanje EMRP, ki se je začelo leta 2009, je dozorelo kot skupni raziskovalni program 22 sodelujočih držav, ki ga izvaja EURAMET e.V. Šteje se, da je stopnja povezovanja med sodelujočimi nacionalnimi programi visoka. Komisija bo zato še naprej podpirala sedanji program, kot je predvideno v odločbi o EMRP.

EMRP po 3 letih dobro napreduje pri doseganju večine začetnih operativnih ciljev, kar zadeva skoraj 85 % virov EMRP, in sicer z združevanjem odličnosti v meroslovnih raziskavah. Vendar so še vedno velike vrzeli med pričakovanji in stvarnostjo v zvezi s tremi kvalitativnimi kazalniki učinka: krepitev zmogljivosti, sodelovanje z širšo znanstveno skupnostjo in mobilnost.

EURAMET e.V. in odbor EMRP kot najvišja organa upravljanja EMRP sta pozvana, da sprejmeta vse potrebne ukrepe za izboljšanje tega stanja v preostalem obdobju programa. Čeprav se meni, da spremembe prvotne odločbe niso potrebne, mora EURAMET e.V. izvesti zgoraj navedena priporočila strokovnega odbora in tudi vse dodatne ukrepe, ki so po mnenju članov EURAMET koristni ali potrebni za izboljšanje krepitve zmogljivosti, sodelovanja s širšo znanstveno skupnostjo in mobilnosti v okviru EMRP.

Komisija bo v naslednjih letih pripravljena na sodelovanje z EURAMET e.V. v predhodnih razpravah o možnem nadaljevanju sedanjega EMRP v naslednjem programskem obdobju, brez poseganja v končno odločitev o pobudi OBZORJE 2020 in večletnem finančnem okviru EU, ob upoštevanju širšega političnega okvira strategije EVROPA 2020.